

rotterdamse raad voor kunst en cultuur

Datum 5 november 2020
Betreft Advies aangepast beleidsplan Theater Rotterdam
kenmerk di0212

Gemeente Rotterdam
College van Burgemeester & Wethouders
Wethouder S. Kasmi
Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Geachte heer Kasmi,

In deze brief willen wij u op de hoogte stellen van ons advies over het aangepaste beleidsplan van Theater Rotterdam: 'Theater Rotterdam - Koers 2021-2024'. Dit doen wij in vervolg op het Cultuurplan advies over Theater Rotterdam dat de RRKC uitbracht op 17 juni 2020.

Achtergrond

De RRKC adviseerde het college van B&W in zijn cultuurplanadvies 2021-2024 de beoordeling van de aanvraag van Theater Rotterdam uit te stellen en de aanvrager in de gelegenheid te stellen om een aangepast meerjarenplan in te dienen, dat duidelijkheid zou bieden over in het advies genoemde aandachtspunten.

De reden voor het uitstel was de ongelukkige timing van de benoeming van de nieuwe artistiek leider Alida Dors, door de Raad aangemerkt als veelbelovend. De Raad had de stellige indruk dat Theater Rotterdam meer tijd nodig had om het meerjarenbeleidsplan verder uit te kristalliseren en aan te passen aan de veranderende situatie.

De in het advies genoemde aandachtspunten zijn:

- de visie van de nieuwe artistiek leider Alida Dors op het artistieke beleid als op de relatie van Theater Rotterdam met de stad;
- de positie van de artistiek leider binnen de organisatie;
- de artistieke samenwerking met de vaste regisseurs en gezelschappen waaronder de twee vaste partnergezelschappen Umland en Wunderbaum;
- de profilering als RCB-instelling.

In het verdeelvoorstel Cultuurplan 2021-2024 (september 2020) schrijft u dat u het 'ja, mits' advies van de RRKC overneemt met verlening van het gevraagde subsidiebedrag. U vraagt in het verdeelvoorstel Theater Rotterdam een nieuw meerjarenbeleidsplan in te dienen.

Het aangepaste beleidsplan 'Theater Rotterdam Koers 2021-2024' is een visiedocument. Wij hebben het op 24 september jl. ontvangen. Op 14 oktober heeft de Raad het ter beoordeling voorgelegd aan de cultuurplancommissie theater. Hieronder volgt ons advies.

Beoordeling 'Theater Rotterdam, Koers 2021-2024'

Visie op het artistieke beleid en de relatie met de stad

In het aangepaste beleidsplan schetst Theater Rotterdam zijn artistieke koers, visie en missie.

De Raad waardeert het plan als positief, in aanmerking nemend dat het is geschreven in een woelige en complexe periode van het bestaan van Theater Rotterdam. De koers toont een fris elan en is geschreven vanuit een visie op de stad. Het uitgangspunt van meerstemmigheid vindt de Raad sterk en beloftevol.

Theater Rotterdam heeft zijn artistieke visie in dit plan scherper aangezet. De genoemde makers en gezelschappen passen goed in de programmering zoals Theater Rotterdam die voor zich ziet.

De Raad weet dat er veel gesprekken zijn gevoerd met de makers om tot een gezamenlijke focus en koers te komen, maar over de concrete resultaten daarvan is nog weinig duidelijk.

rotterdamse raad voor kunst en cultuur

In de nieuwe koers leest de Raad veel passages waarin de relatie met de stad wordt benadrukt. De Raad mist de connectie met de landelijke opdracht van het ministerie van OCW (BIS). In de focus op de stad mist de Raad het onderscheidend vermogen ten opzichte van de andere theaters in de stad. Hoe verhoudt Theater Rotterdam zich bijvoorbeeld tot Theater Zuidplein dat ook programmeert en produceert vanuit een meerstemmig perspectief? De Raad weet dat Theater Rotterdam regelmatig overlegt met de andere podia, maar daarover is in het plan weinig te lezen. Theater Rotterdam wil de talentontwikkeling laten voortbestaan. Onduidelijk is op welke materiele en financiële basis dit gaat gebeuren en hoe de integratie van de talentontwikkeling in het primaire artistieke proces precies handen en voeten gaat krijgen vooral nu de landelijke subsidie voor het productiehuis is stopgezet.

De gedrevenheid door hiphop van de artistiek leider is evident en interessant, maar komt wat idealistisch en abstract over. De Raad mist in het plan een uitwerking van de constructie met de verschillende (huis)gezelschappen. Zie verder.

De Raad ziet het aangepaste beleidsplan vooral als een visiedocument waarin de meerstemmige benadering in alle facetten van het bedrijf van Theater Rotterdam voorop staat; het moet wel nog worden geconcretiseerd. Dit verhaal dwingt op zichzelf bewondering af en biedt - voorzichtig - vertrouwen in de uitwerking van de koers. Het is een verhaal waarin, meer dan in het oorspronkelijke beleidsplan, de context van de makers en het huis als geheel is betrokken. De Raad vindt het ook sterk en uitdagend dat de artistieke visie verder reikt dan de productie, programmering en de makers alleen. Theater Rotterdam wil zijn rol pakken door als lerende organisatie niet alleen het artistieke proces, maar ook zijn bedrijfsvoering tegen het licht te houden. De Raad vindt dat Theater Rotterdam daarvoor de ruimte moet krijgen.

De positie van de artistiek leider binnen de organisatie

Alida Dors is dit jaar (2020) aangesteld als artistiek leider. De Raad vraagt zich af of er geen frictie zal ontstaan tussen haar eigen voorstellingen en haar leiderschap. De vraag is of de afspraak dat zij tekent voor één productie per jaar (in plaats van vier) garandeert dat zij genoeg ruimte krijgt voor haar leiderschap. De artistiek leider profileert zich in die positie als autonoom maker en is daarmee competitief met de andere makers en gezelschappen. Voor een goede uitoefening van haar rol als artistiek leider moet haar zeggenschap geborgd zijn. De Raad vraagt zich voorts af welke positie Alida Dors heeft in het bestuur van Theater Rotterdam, naast de algemeen directeur. Een heldere verdeling van rollen, taken en bevoegdheden op directieniveau is van cruciaal belang voor de uitvoering van de opdracht die de artistiek leider zichzelf stelt. Die helderheid wordt in het koersdocument nog gemist. Het moet volstrekt duidelijk zijn welk mandaat de artistiek leider heeft.

De artistieke samenwerking met de vaste makers en gezelschappen Umland en Wunderbaum.

Over de verhouding met de vaste makers en de gezelschappen wordt in het plan wel inhoudelijk gereflecteerd, maar er ontbreekt op enkele onderdelen informatie over concrete programmalijnen en de inbedding in de organisatie.

Umland heeft een zelfstandige positie en diende zelf een aanvraag in voor het cultuurplan 2021-2024. Het gezelschap maakt coproducties met Theater Rotterdam; een heldere samenwerkingsvorm.

Wunderbaum heeft geen subsidieaanvraag ingediend voor het cultuurplan 2021-2024. De reden daarvan is onduidelijk. Wunderbaum was in het begin van de samenwerking weliswaar fusiepartner van Theater Rotterdam, maar opereert feitelijk als een zelfstandig gezelschap. De subsidie ontvangt het gezelschap via Theater Rotterdam zonder dat het op zijn eigen merites wordt getoetst en beoordeeld. Dat vindt de Raad niet transparant en hij pleit er dan ook voor dat Wunderbaum een zichtbare zelfstandige positie krijgt, zowel artistiek als bedrijfsmatig, met een eigen begroting. De dialoog om te komen tot een transparante constructie met een duidelijke scheiding van onderdelen moet als het aan de Raad ligt dus worden voortgezet.

Profileren als RCB-instelling

Op inclusiviteit scoort Theater Rotterdam als RCB-instelling in zijn nieuwe koers hoog. Op het gebied van innovatie ziet de Raad nauwelijks spannende ontwikkelingen. Interconnectiviteit en samenwerking zijn er wel maar zijn summier beschreven en blijven beperkt tot organisaties en *communities* in de culturele sector

rotterdamse raad voor kunst en cultuur

en nauwelijks daarbuiten. De afstemming met de andere Rotterdamse podia krijgt maar beperkte aandacht. Theater Rotterdam heeft in dit koersdocument met verve beschreven hoe het zijn eigen identiteit wil versterken met een meerstemmige benadering, maar even belangrijk is dat zijn positie in de stad in relatie tot andere instellingen helder wordt.

De Raad hoopt dat, mits de voorgestane mentaliteitsverandering slaagt, Theater Rotterdam als RCB instelling meer kan gaan betekenen voor de stad. Aan de andere kant heeft de Raad er begrip voor dat Theater Rotterdam niet alles tegelijk kan veranderen. Theater Rotterdam zal zich eerst moeten focussen op de interne organisatie om zijn eigen plek opnieuw vorm te geven en te veroveren. In het koersdocument mist de Raad wat dit betreft een planmatige aanpak in fases.

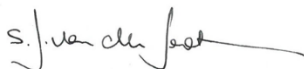
Conclusie

De Raad is enthousiast over de ingezette koers van Theater Rotterdam met de kanttekening dat die soms als idealistisch en abstract overkomt en verdere concretisering behoeft. Hij adviseert positief over het plan maar blijft waakzaam voor wat betreft de uitvoering. Om die reden beveelt de Raad aan om Theater Rotterdam behalve de jaarlijkse monitoring na twee jaar te evalueren op in ieder geval de volgende punten:

- concrete planvorming en uitvoering van activiteiten conform de meerstemmige benadering
- de relatie met de landelijke opdracht
- een verzelfstandiging van Wunderbaum
- een aangescherpte en toetsbare positie van de artistiek leider in het bestuur en ten opzichte van de makers en gezelschappen
- de rol van Theater Rotterdam als RCB instelling

Wij hopen u zo voldoende geïnformeerd te hebben en kijken uit naar uw inhoudelijke reactie op dit advies. Mocht u vragen hebben dan zijn wij graag bereid deze te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Jacob van der Goot
Voorzitter

Kopie: - Alice Vlaanderen
- Olga Smit
- Walter Ligthart (Theater Rotterdam)